

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ БАЊА ЛУКА
FACULTY OF PHILOSOPHY BANJA LUKA
Булевар војводе Петра Бојовића бр. 1а, Бања Лука
телефон: 051/322-780, 322-790, 323-080, 323-530
e-mail: fil.fakultet@blic.net

Број: 07/3.1975-14/13
Дана: 29.10.2013. године

На основу члана 71. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број 73/10, 104/11 и 84/12) Наставно-научно вијеће Факултета, на сједници одржаној 29.10.2013. године, донијело је следећу

О Д Л У К У

о усвајању Извјештаја Комисије за оцјену подобности теме и кандидата за израду докторске дисертације

1.

Усваја се Извјештај Комисије за оцјену подобности теме и кандидата за израду докторске дисертације кандидаткиње мр Мире Лакетић, под насловом „ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ ЕФЕКТИ АНАЛИЗЕ КЊИЖЕВНОГ ЛИКА У ИНДИВИДУАЛИЗОВАНОЈ РАЗРЕДНОЈ НАСТАВИ КЊИЖЕВНОСТИ“.

2.

За ментора се одређује др Миле Илић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци.

3.

Саставни дио ове Одлуке је извјештај Комисије за оцјену испуњености услова кандидата и теме.

4.

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Достављено:

1. Именованом
2. Архиви
3. Рачуноводству
4. У досије

ДЕКАН

Проф. др Драго Бранковић

**КОМИСИЈА ЗА ОЦЈЕНУ ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА И ТЕМЕ ЗА
ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ „ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ
ЕФЕКТИ АНАЛИЗЕ КЊИЖЕВНОГ ЛИКА У
ИНДИВИДУАЛИЗОВАНОЈ РАЗРЕДНОЈ НАСТАВИ
КЊИЖЕВНОСТИ“, кандидаткиње Мр Мире Лакетић**

НАУЧНО-НАСТАВНО ВИЈЕЋЕ

ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА

БАЊА ЛУКА

ИЗВЈЕШТАЈ

Комисије за оцјену подобности теме докторске дисертације „Васпитно-образовни ефекти анализе књижевног лика у индивидуализованој разредној настави књижевности“, кандидаткиње Мр Мире Лакетић

На основу члана 71. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број 73/10) Наставно-научно вијеће Филозофског факултета, на сједници одржаној 12.09.2013. године донијело је Рјешење број 07/1580-13. о именовану Комисије за оцјену подобности теме и кандидата за израду докторске дисертације „Васпитно-образовни ефекти анализе књижевног лика у индивидуализованој разредној настави књижевности“, кандидаткиње Мр Мире Лакетић у следећем саставу:

1. проф.др Миле Илић, редовни професор Филозофског факултета у Бањој Луци, за уже научне области Дидактика, Општа педагогија и Методика разредне наставе, председник
2. проф. др Љубомир Милутиновић, ванредни професор Филозофског факултета у Бањој Луци, за ужу научну област Специфичне књижевности, члан и
3. проф. др Бранка Ковачевић, ванредни професор Филозофског факултета Универзитета у Источном Сарајеву, за ужу научну област Дидактика, члан

Након анализе достављене документације, Комисија подноси следећи

ИЗВЈЕШТАЈ

1. Биографски подаци, научна и стручна дјелатност кандидаткиње

Кандидаткиња мр Мира Лакетић (рођ. Миљић) рођена је 18.04.1972. године у селу Влатковићи, СО Кнежево, РС, Босна и Херцеговина.

Основну школу завршила је у Имљанима (подручје Кнежева), а средњу школу, Школу ученика у Привреди у Бањој Луци.

Студије за стицање високог образовања завршила је на Филозофском факултету Универзитета у Бањој Луци 09.06.2004. године стекавши стручни назив професор ратредне наставе. На истом факултету завршила је постдипломске магистарске студије педагогије 22.04.2008. године стекавши научни степен магистар педагогије–Индивидуализација и инклузија у образовању.

Кандидаткиња има скоро десетогодишње радно искуство успјешног и креативног професора разредне наставе коју изводи у ОШ „Иво Андрић“ у Бањој Луци,, од 2004. године гдје је и сада запослена.

Била је активни учесник бројних семинара и савјетовања, као што су:

семинари:

1. **„Индивидуализовано образовање“** у сарадњи са УНИЦЕФОМ и Друштвом уједињених грађана акција ДУГА;
2. Из области инклузивног образовања у оквиру пројекта **„Подршка инклузивном окружењу у Босни и Херцеговини “** у сарадњи са УНИЦЕФОМ, ДУГОМ И РПЗ;
3. **„Заштита и реинтеграција малољетника са посебним физичким и психичким потребама и промоција социјалног предузетништва на територији Федерације БиХ и Републике Српске“**, организованом од стране EducAid-Onlus-a;

4. „ НТЦ-систем учења“ у оквиру пројекта „Рана детекција и симулација развоја дјече са посебним потребама“, који је реализован уз подршку Министарства просвјете и културе Републике Српске и УНИЦЕФ-а;

Усавршавала је професионалне компетенције за рад са дјецом са препрекама у учењу и учешћу (тј. са тзв. посебним потребама) у сарадњи са Јавним фондом за дјечију заштиту, Дефектолошким факултетом из Београда, Италијанском невладином организацијом Educa Aid.

У школи у циљу унапређења васпитно-образовног процеса и осавремењавања наставе кординирала је пројекат „**Индивидуализација наставе почетног читања и писања у инклузивној разредној настави**“;

Завршила је обуку за рад на рачунару и посједује **ECDL Certificate**;

Има солидан ниво информатичког и комуниколошког образовања. Ради на рачунару (Microsoft Word, Excel, Power Point, Internet) и посједује вјештине јавне презентације.

Из подручја пријављене теме докторске дисертације објавила је научноистраживачке радове:

- 1) Лакетић, М. (2006).

Индивидуализација наставног рада на књижевном тексту у разредној настави примјеном наставних листића; Зборник радова Индивидуализација и инклузија у образовању, Сарајево, ЦЕС.

- 2) Лакетић, М. (2008). **Дидактичко-методичке**

специфичности индивидуализоване разредне наставе књижевности. Зборник радова Индивидуализација и инклузија у образовању, Сарајево, ЦЕС.

- 3) Лакетић, М. (2013).

Модел индивидуализоване разредне наставе књижевности. Зеница: Дидактички путокази, Мај, 2013.

Овдје их сажето приказујемо.

1. **Индивидуализација наставног рада на књижевном тексту у разредној настави примјеном наставних листића**. (2006). Зборник радова „Индивидуализација и инклузија у образовању“, Сарајево: ЦЕС. Стр. 200-206. Овај рад публикован је у Зборнику радова у професора и најбољих постдипломаца у оквиу међународног пројекта који је реализован (2003 – 2006) на Филозофском факултету у Б. Луци и на Наставничком факултету у Мостару, а уз финансијску подршку Владе Финске и научну сарадњу са Универзитетима у Јоенсу и Јеваскули.

У раду су увјерљиво експлицирани психопедагошка научна утемељења и дидактичко- методичке концепције индивидуализоване разредне наставе књижевности, ослоњене на истраживања индивидуалних разлика међу ученицима у знањима, когнитивним способностима и интересовањима. Приказани су облици и начини индивидуализације наставног процеса. Образложена су обиљежја модела наставних листића прикладних за рад на књижевном тексту у разредној настави (за надокнађивање, за развој и за вјежбање)

2. **Дидактичко- методичке специфичности индивидуализоване разредне наставе књижевности (2008).** Зборник радова „Индивидуализација и инклузија у образовању“ Сарајево ЦЕС, стр. 59-68). Послије теоријског утемељења у раду је представљен методолошки концепт властитог емпиријског истраживања са проблемски прекладним елементима (предмет, циљ, варијабле, методе, технике и инструменти). Резултати експеримента са паралелним групама прегледно су табеларно и графички приказани и коректне статистички и квалитативно (дидактичко- методички) интерпретирани. Доказане су хипотезе о васпитно-образовној ефикасности индивидуализоване обраде књижевног текста примјеном три модела индивидуализоване наставе (наставни листићи, наставе различитих нивоа сложености и интерактивне наставе РНС), а затим је извршена синтеза истраживачких налаза о значајно већој ефикасности индивидуализоване у односу на традиционалну (претежно фронталну) разредну наставу књижевности.
3. **Модел индивидуализоване разредне наставе књижевности (2013).** Зеница: Дидактички путокази, мај 2013, стр. 72-77. У реду је дат сажет осврт на теоријска полазишта и резултате ранијих тангентних истраживања. Идентификоване су дидактичко методичке специфичности индивидуализоване разредне наставе књижевности, на којима је развијена методологија сопственог експерименталног истраживања. Резултати истраживања приказани су табеларно и графички. Коректно су тестиране хипотезе о значајно већем утицају индивидуализоване и интерактивне разредне наставе књижевности (у односу на недиференцирану наставу) на брзину читања у себи, разумијевање првобитног текста и писмено изражавање ученика. Након синтезе (тј. извођења одговарајућих закључака) наведено је 28 савремених тематских релевантних библиографских јединица.

На основу наведених чињеница и осврта можемо закључити да је Мр Мира Лакетић подобна кандидаткиња за израду докторске дисертације из педагошких наука.

2. Значај и научни допринос истраживања

Тема „Васпитно- образовни ефекти анализе књижевног лика у индивидуализованој разредној настави књижевности није код нас (а ни у свијету) цјеловитије научно проучавана, те јесте нови научно истраживачки (педагошко дидактички и иновативно- методички) проблем. Полазећи од сазнања да индивидуализована настава „садржи руковођење самосталним мисаоним редом ученика, стицање знања и развијање способности које саме себе увећавају, а учење се трансформише у самоучење, образовање у самообразовање, васпитање у самоваспитање“ (Илић, 1983, стр. 606), кандидаткиња, с правом, у истраживачком пројекту истиче да степен развојно-васпитне стимулативности разредне наставе књижевности зависи од идентификације индивидуалних разлика у схватању и доживљавању текста, а посебно реципирању особина и поступака књижевних ликова, као најзначајнијих чинилаца књижевно- умјетничке вриједности дјела.

Респектујући тангентна претходна проучавања књижевних теоретичара, дидактичара и методичара (Диклић, З. 1978; Бајић, Љ 1999; Ђорђевић, Ј. 1979; Дотран, Р. 1962; Илић, М. 1983; 1998; 2000; 2012; Јеремић, Љ. 2004; Сузић, Н. 2005; Росандић, Ј. 1976; Милутиновић 2011; Ковачевић, 2013. итд), кандидаткиња је образложила научни, друштвени и структурни **значај проучавања одобрене теме.**

На научни значај теме указују резултати тангентних педагошко-психолошких истраживања која упућују на закључак да се индивидуалне разлике у развоју ученика све више повећавају, а да то не прате адекватне промјене у настави. Организовање индивидуализоване наставе условљено је потребом да се наставни процес оптимално адаптира индивидуалним разликама између ученика. Уколико би се индивидуализовао наставни рад сви ученици имали би једнаке шансе за развој индивидуалних потенцијала.

Поред научног значаја ово истраживање има и друштвени значај. У протеклом периоду реализован је велики број пројеката у којима је учење наставних садржаја организовано путем индивидуализоване наставе, како у САД тако и у великом броју европских држава. Индивидуализована настава развија ученика, његове психо-физичке способности за будуће и теже задатке у животу. Од индивидуализоване наставе се очекује да „створи“ личност: отворену за сарадњу, слободну, самосталну, креативну, продуктивну, способну за изношење свог мишљења. Овај вид наставе проширен је и на наше просторе. Утврђивањем постигнућа читања у себи, разумјевања прочитаног, писменог изражавања, анализе књижевног лика, критичког читања, те нивоа мотивисаности, вербалне креативности и моралне развијености ученика омогућило би се сазнање потенцијалних снага ученика те би се идентификовале потребе њихових развијања. Добијени резултати указали би на потребе и могућност организовања и развијања индивидуализоване разредне наставе књижевности, те о ефикаснијем начину постизања брзине читања у себи, разумјевања прочитаног, писменог изражавања ученика, анализе књижевног лика, критичког читања, мотивисаности ученика за учење, вербалне креативности, моралне развијености ученика, као и развијању различитих способности ради лакшег праћења ученика у каснијем раду и ангажовању.

Позитивни ефекти истраживања указали би на другачија практична рјешења, а могуће промјене у настави резултирале би побољшањем резултата учења и равоја ученика у чему се огледа и практични значај овог истраживања. На основу добијених резултата истраживања била би јаснија потреба индивидуализованог рада са свим ученицима с обзиром на разлике у постигнућима читања у себи, разумјевања прочитаног, писменом изражавању ученика, анализи књижевног лика, као и ниво мотивисаности, вербалне креативности и моралне развијености код ученика. Практични значај огледа се и у тежњи да добијени резултати могу подстаћи наставнике да креирају и примјене наведене и сличне моделе како индивидуализације разредне наставе књижевности тако и у осталим предметима.

Проблем емпиријског истраживања је експериментално утврђивање ефикасне примјене модела индивидуализоване разредне наставе књижевности (интерактива настава различитих нивоа сложености-ИНРНС, Настава различитих нивоа сложености-НРНС и наставни листић-НЛ), у погледу повећања нивоа брзине читања у себи, разумјевања прочитаног, анализе књижевног лика, писменог изражавања, критичког читања, вербалне креативности, моралне развијености и мотивисаности ученика, у односу на традиционалну наставу.

Предмет истраживања је идентификација и експликација васпитно-образовних ефеката те провјеравање ефикасности индивидуализоване разредне наставе књижевности путем припремљених модела како би се испитала могућност постизања бољих резултата у анализи књижевног лика као незаобилазног елемента наставне интерпретације књижевног текста, постизања већег успјеха у брзини читања у себи, разумјевању прочитаног и писменом изражавању ученика, критичком читању, те већем нивоу мотивисаности, моралне развијености и вербалне креативности.

Циљ истраживања је експериментално утврдити васпитно-образовне ефекте анализе књижевног лика (брзине читања у себи, разумјевања прочитаног и писменог изражавања, критичког читања, мотивисаности, моралне развијености и вербалне креативности ученика у оквиру индивидуализоване разредне наставе у поређењу са недиференцијом (тзв. традиционалном) наставом.

Тај циљ конкретизован је у **истраживачке задатке**:

1. Провјерити да ли ће се организовањем индивидуализоване разредне наставе књижевности примјеном наставних листића постићи бољи васпитно-образовни ефекти ученика у анализи књижевног лика и писменом изражавању, критичком читању, брзини читања у себи, разумјевању прочитаног, већој мотивисаности ученика за анализу књижевног лика, те разумјевање значења моралних појмова и ученикових ставова и способности у моралном процјењивању и примјени стечених моралних појмова, принципа и ставова у различитим животним ситуацијама, као и у вербалној креативности ученика, него у настави која није индивидуализована тј. у традиционалној настави.

2. Установити да ли ће се организовањем индивидуализоване разредне наставе књижевности различитих нивоа сложености, постићи већи резултати ученика у анализи књижевног лика и писменом изражавању, брзини читања у себи, разумијевању прочитаног, већој мотивисаности ученика за анализу књижевног лика те већи ниво критичког читања, моралне развијености и вербалне креативности код ученика, него наставном која није индивидуализована.
3. Утврдити да ли ће се организовањем индивидуализоване разредне наставе књижевности у оквиру интерактивне наставе различитих нивоа сложености остварити бољи васпитно-образовни ефекти ученика у анализи књижевног лика и писменом изражавању, брзини читања у себи, разумијевању прочитаног, као и већа мотивисаност ученика за анализу књижевног лика и већи ниво критичког читања, те морална развијености (познавање значења моралних појмова и ученикових ставова и способности у моралном процјењивању као и примјена стечених знања у животним ситуацијама), вербална креативност, него у настави која није индивидуализована тј. у традиционалној настави.

Аналогно циљу истраживања постављена је **главна хипотеза** која гласи:

Претпостављамо да ће се идентификовати васпитно-образовни ефекти индивидуализоване разредне наставе књижевности, те да ће се организовањем такве наставе постићи бољи резултати у анализи књижевног лика и писменом изражавању ученика, брзини читања у себи, разумијевању прочитаног, те већа мотивисаност и већи ниво критичког читања као и морална развијеност и вербална креативност код ученика, него у настави која није индивидуализована тј. која је традиционална.

Аналогно сваком задатку постављене су и сљедеће **посебне хипотезе**:

1. Претпостављамо да ће се организовањем индивидуализоване разредне наставе књижевности **примјеном наставних листића**, утицати на постизање бољих васпитно образовних резултата ученика у анализи књижевног лика и писменом изражавању, разумијевању прочитаног, брзини читања у себи, као и на мотивисаност ученика за анализу књижевног лика и на ниво критичког читања, те на моралну развијеност ученика и вербалну креативност, него у настави која није индивидуализована.
2. Претпостављамо да ће се организовањем индивидуализоване разредне наставе књижевности **различитих нивоа сложености** постићи значајнији васпитно образовни ефекти у анализи књижевног лика и писменом изражавању ученика, брзини читања у себи, разумијевању прочитаног, те позитивно утицати на мотивисаност ученика за анализу књижевног лика и критичко читање, као и на моралну развијеност ученика и вербалну креативност ученика, него у настави која није индивидуализована.

3. Предпостављамо да ће се организовањем индивидуализоване разредне nastave књижевности у оквиру **интерактивне nastave различитих нивоа сложености** постићи значајнији васпитно образовни ефекти у анализи књижевног лика и писменом изражавању ученика, те већа мотивација ученика за анализу књижевног лика, већи ниво критичког читања, као и већи ниво моралне развијености код ученика и вербалне креативност, брзине читања у себи и разумијевање прочитаног, него у настави која није индивидуализована тј. у традиционалној настави.

Независне варијабле у овом експерименталном истраживању су модели индивидуализоване разредне nastave књижевности (наст. листића; тестова различитих нивоа сложености; интерактивна настава различитих нивоа сложености), а **зависне варијабле** су њихови васпитно-образовни ефекти (анализа књижевног лика у оквиру критичког читања и разумјевања прочитаног текста; брзина читања у себи; писмено изражавање; развијеност читалачких интереса; морална развијеност; вербална креативност).

С обзиром на карактер истраживања, његов проблем, циљ и задатке, планирана је примјена адекватних истраживачких метода:

метода теоријске анализе и синтезе,
експериментална метода – експеримент са паралелним групама и
сервеј – истраживачки метод.

Избор тих метода увјерљиво је образложен.

У оквиру истраживања кандидаткиња ће користити сљедеће истраживачке технике:

1. анализа педагошке документације
2. тестирање
3. анкетање

У иницијалном и финалном истраживању кандидаткиња ће користити сљедеће инструменте:

1. Тест критичког читања- ТКЧ – фирма А,
2. Тест критичког читања- ТКЧ -форма Б,
3. Тест разумјевања прочитаног ТРП -форма А,
4. Тест разумјевања прочитаног и – ТРП – форма Б,
5. Тест брзине читања у себи-форма А, Б
6. Тест писменог изражавања.
7. Упитник о развијености читалачких интереса,
8. Упитник мотивације за школско учење
9. Тест о анализи књижевног лика форма А,Б
10. Тест вербалне креативности и
11. Тест моралне развијености (познавање значења моралних појмова, карактери, суђење у социјалним ситуацијама и Ситуциони тест).

Узорак истраживања изабран је из популације ученика основне школе „Иво Андрић „ из Бања Луке и основне школе „Г. Стојков Раковски“ из Бања Луке. Намјеран узорак ће обухватити око 300 ученика из дванаест одјељења четвртог и петог разреда. Шест одјељења су експериментална (око 150 ученика) и шест одјељења су контролна (око 150 ученика). Пошто се ради о експериментаном истраживању уједначавање експерименталних и контролних група кандидаткиња ће извршити наком иницијалног испитивања.

Приликом статистичке обраде података кандидаткиња ће провјерити истинитост хипотезе о основном скупу користећи податке добијене у иницијалном и финалном испитивању. Обраду података извршиће сљедећим статистичким поступцима:

1. Процентуални износ,
2. Аритметичке средине,
3. Стандардне девијације и
4. Т – тест

Статистичку обраду података обрадиће у SPS 20 информатичком програму.

Кандидаткиња је истакла и очекиване резултате

Примјена било ког облика индивидуализоване разредне наставе књижевности активираће ученика и повећати ће мотивацију за рад. Ученици претежно самостално уче и раде. Индивидуализација разредне наставе књижевности ученика поставља у аутивну субјекатску позицију. Сваки ученик учи боље јер му је настава прилагођена. Циљеви и задаци постављени су у складу са могућностима и способностима ученика.

Ученици са препрекама у учењу и учешћу тј. посебним потребама моћи ће да напредују према својим индивидуалним могућностима и способностима, осјећаће задовољство приликом свог личног напредовања, јача се њихово самопоуздање, смањује се осјећај мање вриједности у односу на другу дјецу, укључују се у редован рад и социјалне односе са другом дјецом.

Даровити ученици напредоваће сходно својим способностима достижући свој максимум у развоју когнитивних, конативних и афективних аспеката њихове личности.

Научни допринос овог дидактичко методичког истраживања је у теоријски утемељеном развијању анализе књижевног лика у моделима индивидуализоване разредне наставе књижевности и у експерименталној верификацији њихових не само образовних већ и васпитних ефеката, прецизно одређених у главној хипотези и посебним хипотезама које ће бити провјерене у проблемским прикладном методолошком концепту. Истраживачки резултати могу допринијети проширивању педагошко- дидактичких спознаја продубљивању методолошких приступа, богаћењу репертоара нових методичких модела индивидуализованог рада на књижевном тексту у савременој разредној настави, чиме подстиче не само иновирање наставног процеса већ се увећавају хоризонти научно

утемељеног интедисциплинског развоја методике наставе књижевности на млађем школском узрасту ученика.

Полазећи од наведених чињеница приказа и осврта, можемо закључити да је пријављена тема подобна за израду докторске дисертације.

3. Оцјена и приједлог

Мр Мира Лакетић има близу десет година стваралачког искуства у ивођењу разредне наставе. Магистар је педагогије. Учествовала је у бројним семинарима и савјетовањима о унапређивању васпитно-образовног процеса.

Објавила је три научно-истраживачка рада из подручја пријављене теме. Из тога произилази оцјена да је подобна кандидаткиња за израду докторске дисертације из педагошких наука. Изабрала је запостављени дидактичко-методички проблем, који није до сада експериментално истраживан. Развила је теоријски заснован и прикладан меторолошки концепт научног експерименталног истраживања са образложеним значајем, циљем, задацима, хипотезама, истраживаним методама и инструментима, узорком, програмом статистичке обраде података и очекиваним резултатима у проширењу и продубљивању сазнања методике разредне наставе књижевности.

Комисија се слаже у оцјени да је тема „Васпитно-образовни ефекти анализе књижевног лика у индивидуализованој разредној настави књижевности“ подобна за израду докторске дисертације. Зато са задовољством предлаже да Научно-наставно вијеће Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци одобри израду дисертације. Комисија предлаже да се за ментора именује професор др Миле Илић.

Бања Лука, 20.10.2013.

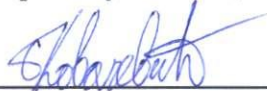
ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

1. Проф. др Миле Илић, редовни професор, предсједник

2. Проф. др Љубомир Милутиновић, ванредни професор, члан

3. Проф. др Бранка Ковачевић, ванредни професор, члан